

Opgave 1

Van Explosive nv is per 31 december 2008 het volgende gegeven:

- het maatschappelijk aandelenkapitaal bedraagt € 3.000.000,- en is verdeeld in aandelen met een nominale waarde van € 5,- per stuk;
- het geplaatste aandelenkapitaal bedraagt € 2.500.000,-;
- de reserves bedragen € 750.000,-;
- het vreemd vermogen bedraagt € 10.000.000,-;
- over 2008 bedraagt de winst vóór aftrek van vennootschapsbelasting € 1.300.000,-.

In 2008 vonden geen emissies van aandelen plaats en zijn geen eigen aandelen ingekocht.

- 2p **1** Bereken de intrinsieke waarde op 31 december 2008 van Explosive.

Gegeven zijn de tarieven voor 2008 van de vennootschapsbelasting:

Voor dat deel van de winst dat meer is dan	maar minder dan of gelijk is aan	is het tarief (in % van de winst)
€ 0	€ 275.000	20,0
€ 275.000,-		25,5

- 2p **2** Bereken het bedrag aan vennootschapsbelasting dat Explosive over de winst van 2008 moet afdragen aan de Belastingdienst.

Van de winst na aftrek van vennootschapsbelasting wordt € 383.625,- toegevoegd aan de algemene reserve. Het restant van de winst wordt beschikbaar gesteld als dividend.

- 1p **3** Bereken het dividendbedrag dat Explosive bij de winstverdeling van 2008 beschikbaar stelt.

De heer B.E. Legger bezit 100 aandelen Explosive. De dividendbelasting bedraagt 15%.

- 2p **4** Bereken het dividendbedrag over 2008 dat de heer B.E. Legger op zijn bankrekening ontvangt.

Opgave 2

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 1 tot en met 4.

SDSO is een voetbalvereniging met al jaren een stabiel ledenaantal van 1.000.

Voor de presentatie van de financiële gegevens op de komende Algemene Ledenvergadering heeft de penningmeester de balansen opgesteld zoals weergegeven in informatiebron 1. Met behulp van deze balansen kan het resultaat over het boekjaar 1 juli 2008 tot en met 30 juni 2009 berekend worden.

- 1p **5** Bereken het resultaat over het boekjaar 2008-2009 en vermeld of dit positief of negatief is.
- 2p **6** Leg met behulp van informatiebron 2 uit of de bestuursleden van SDSO in principe wel of niet hoofdelijk aansprakelijk zijn voor schulden van de vereniging.

Enkele jaren geleden zijn de leden tijdens een Algemene Ledenvergadering akkoord gegaan met het voorstel van het bestuur om de oude vergaderruimte, alsmede de oude kleedkamers te slopen en te vervangen door nieuwbouw. Er wordt sindsdien met twee staten van baten en lasten gewerkt: één exclusief de nieuwbouw en één van de nieuwbouw zelf. Tevens is toen besloten dat bij een begroot negatief totaal resultaat van de vereniging een contributieverhoging kan plaatsvinden (mits goedgekeurd door de Algemene Ledenvergadering).

In informatiebron 3 is de begroting van de baten en lasten (exclusief de nieuwbouw) voor het boekjaar 2009-2010 opgenomen. De penningmeester maakt voor de baten en lasten met betrekking tot de nieuwbouw een aparte begroting. Hierover gaan de vragen 7 tot en met 12. De gegevens van de nieuwbouw staan in informatiebron 4.

- 1p **7** Bereken voor 2009-2010 het bedrag van de huurbaten van de nieuwbouw.
- 2p **8** Bereken, mede met behulp van de balanspost Lening van de Gemeente uit informatiebron 1, hoeveel jaar de nieuwbouw per 1 juli 2009 al in gebruik is.
- 1p **9** Bereken voor 2009-2010 de bijdrage van de hoofdsponsor.
- 2p **10** Bereken voor 2009-2010 de totale interestlasten met betrekking tot de leningen die afgesloten zijn voor de nieuwbouw.

De afschrijvingslasten over 2009-2010 zijn gelijk aan die in 2008-2009.

- 4p **11** Bereken over 2008-2009 het bedrag van de afschrijving nieuwbouw. Gebruik hierbij gegevens uit de informatiebronnen 1, 3 en 4. Vul hiertoe de uitwerkbijlage in die bij deze vraag hoort.
- 2p **12** Bereken over 2009-2010 het te verwachten saldo van de baten en lasten van de nieuwbouw. Vul hiertoe de uitwerkbijlage in die bij deze vraag hoort.

Op de Algemene Ledenvergadering wordt het begrote totale resultaat (dus inclusief nieuwbouw) voor het boekjaar 2009-2010 besproken. Namens het bestuur deelt de voorzitter mee dat er, gezien de begrote financiële situatie, een voorstel wordt gedaan om de contributie te verhogen. Hierdoor zal er voor het boekjaar 2009-2010 geen begroot negatief resultaat meer zijn.

De contributieverhoging wordt uitgedrukt in een percentage van de totale contributie volgens de begroting 2009-2010.

2p **13** Bereken deze noodzakelijke contributieverhoging in procenten.

De voorzitter brengt het voorstel in stemming. Op de vergadering zijn 800 leden aanwezig, waarvan er 750 leden een geldige stem uitbrengen. Daarvan zijn 370 leden tegen het voorstel. De overige waren voor het voorstel.

3p **14** Leg met behulp van informatiebron 2 uit of het voorstel van het bestuur wel of niet aangenomen zal worden.

Informatiebron 1

Balansen van voetbalvereniging SDSO (getallen in euro's)

debet	30 juni 2009	30 juni 2008
Vaste activa		
Gebouwen inclusief inventaris	1.242.969	1.292.007
Overige vaste activa	141.287	153.593
Vlottende activa		
Vorraden	3.000	3.000
Vorderingen	54.918	95.026
Overlopende activa	23.690	20.626
Liquide middelen	<u>17.432</u>	<u>21.383</u>
	<u>1.483.296</u>	<u>1.585.635</u>

credit	30 juni 2009	30 juni 2008
Eigen vermogen		
Kapitaal ¹⁾	76.424	76.641
Voorzieningen		
Groot onderhoud	42.856	41.706
Schulden		
Lening van de Gemeente	875.000	900.000
Andere leningen	417.950	447.150
Te betalen belastingen en premies sociale verzekering	7.312	82.897
Overlopende passiva	<u>63.754</u>	<u>37.241</u>
	<u>1.483.296</u>	<u>1.585.635</u>

noot 1 Alle wijzigingen in het Kapitaal lopen via het saldo van de Staat van baten en lasten.

Informatiebron 2

Uit de Statuten van SDSO

NAAM EN ZETEL

Artikel 1.1

De vereniging is genaamd SAMENSPEL DOET SMALLINGERLAND OVERWINNEN en is opgericht op 1 juni 1948. Zij heeft haar zetel in de gemeente Smallingerland.

Artikel 1.2

De vereniging bezit volledige rechtsbevoegdheid.

Artikel 1.3

De vereniging is ingeschreven in het verenigingsregister dat gehouden wordt bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Leeuwarden.

Artikel 1.4

Het verenigingsjaar loopt van 1 juli tot en met 30 juni.

LEDEN

Artikel 4.1

Leden zijn natuurlijke personen, die als zodanig door het bestuur zijn toegelaten. Minderjarigen hebben bij de aanvraag van het lidmaatschap de schriftelijke toestemming van hun wettelijke vertegenwoordiger nodig.

Artikel 4.2

Op voorstel van het bestuur kan de Algemene Ledenvergadering een lid wegens zijn bijzondere verdiensten voor de vereniging tot erelid benoemen.

CONTRIBUTIEVERHOOGING

Artikel 19.1

Voor besluiten tijdens een Algemene Ledenvergadering hieromtrent dient minimaal twee derde deel van de leden aanwezig te zijn. Bij een stemming dient minimaal de helft van de geldig uitgebrachte stemmen het door het bestuur gedane voorstel tot contributieverhoging te ondersteunen.

Informatiebron 3

**Begroting van de staat van baten en lasten exclusief nieuwbouw (in euro's)
voor het boekjaar 2009 – 2010**

Baten		
Contributies (exclusief mogelijke verhoging)	174.720	
Entreegelden	30.000	
Sponsoring	66.560	
Diverse opbrengsten	639	
Exploitatie clubhuis	<u>42.387</u>	
Totale baten		314.306
Lasten		
Seniorenafdeling	2.356	
Juniorenafdeling	6.845	
Zaalafdeling	1.514	
Toernooiafdeling	967	
Diversen	990	
Sportcomplex en materialen	31.214	
Personeelslasten	86.217	
Algemene lasten	170.273	
Afschrijvingen op vaste activa	12.348	
Toevoeging aan de voorziening Fondsen	<u>1.150</u>	
Totale lasten		<u>313.874</u>
Saldo van baten en lasten (exclusief nieuwbouw)		<u>432</u>

Informatiebron 4

Gegevens betreffende de administratie van de nieuwbouw

Huurbaten

Een deel van de vergaderruimte van de nieuwbouw is verhuurd. De huurder huurde ook reeds een vergaderruimte in de gesloopte gebouwen. De huurvoorwaarden blijven identiek. Bij het afsluiten van het huurcontract op 1 juli 2000 bedroeg de huurprijs € 13.500,- per jaar. Jaarlijks wordt de huur per 1 juli, met ingang van 1 juli 2001, met 3% verhoogd.

Interestlasten op de leningen

Van de op de balansen in informatiebron 1 genoemde leningen hebben onderstaande leningen alleen betrekking op de nieuwbouw.

- Lening van de Gemeente.

Deze is op het moment dat de nieuwbouw destijds in gebruik is genomen onder gunstige voorwaarden afgesloten. Dit betreft een lening die oorspronkelijk € 1.000.000,- was. De interest is voor een bepaalde periode vastgesteld en wordt achteraf betaald. De aflossing vindt jaarlijks plaats op 30 juni met gelijke bedragen. Voor het boekjaar 1 juli 2009 tot en met 30 juni 2010 bedraagt de interest op jaarbasis 3%. Voorheen was dit op jaarbasis 1%.

- Ledenlening.

Deze is vermeld onder de post 'andere leningen'. Dit betreft een bedrag van € 15.000,- dat de leden aan de vereniging hebben geleend met een looptijd van 20 jaar. Er zullen tussentijds geen aflossingen plaatsvinden.

Tot 1 januari 2010 is de interest 0%. Daarna zal er door SDSO aan het einde van elk boekjaar jaarlijks 4% interest aan de leden betaald worden.

Bijdrage hoofdsponsor

Omdat de nieuwbouw de naam van de hoofdsponsor heeft gekregen, zal deze jaarlijks een financiële bijdrage leveren als tegemoetkoming in de lasten van de nieuwbouw. Jaarlijks wordt deze bijdrage met € 5.000,- verminderd. De eerste bijdrage bedroeg € 60.000,- en werd in de maand december na het in gebruik nemen van de nieuwbouw ontvangen.

Afschrijving

- Alle vaste activa van SDSO worden jaarlijks met gelijkblijvende bedragen afgeschreven.
- In januari 2009 is een deel van de inventaris van de nieuwbouw verkocht voor de boekwaarde van € 4.458,-.
- Andere verkopen of investeringen in vaste activa hebben in het boekjaar 1 juli 2008 tot en met 30 juni 2009 niet plaatsgevonden.

Diverse lasten

Deze bedragen € 7.400,- per jaar.

uitwerkbijlage

11

Afschrijving nieuwbouw van het boekjaar 2008-2009 (alle getallen in euro's)

Vaste activa per 30-06-2008
Vaste activa per 30-06-2009	<u>.....</u>
Saldo
Verkopen vaste activa
Investeringen vaste activa	<u>.....</u>
Totaal afschrijvingen
Afschrijving exclusief nieuwbouw	<u>.....</u>
Afschrijving nieuwbouw

12

Verwacht saldo van de baten en lasten van de nieuwbouw voor het boekjaar 2009-2010 (alle getallen in euro's)

Baten		Lasten	
Huur	Interestlasten
Bijdrage hoofdsponsor	Afschrijving
.....	Diverse lasten
.....	<u>.....</u>	<u>.....</u>
	<u>.....</u>		<u>.....</u>

Opgave 3

Handelsonderneming FREETIME verkoopt één type tuinstoel. De verkoopprijs van één tuinstoel is als volgt samengesteld:

inkoopprijs	€ 12,00
brutowinstopslag	<u>€ 4,81</u>
verkoopprijs excl. btw	€ 16,81
btw	<u>€ 3,19</u>
verkoopprijs incl. btw	€ 20,00

Voor de vaststelling van de verkoopprijs wordt de brutowinstopslag uitgedrukt in een percentage van de verkoopprijs exclusief btw.

- 1p **15** Bereken het brutowinstopslagpercentage zoals dat door FREETIME wordt gehanteerd.

Verwachte gegevens voor 2009:

- Zowel het aantal ingekochte tuinstoelen als de afzet is 50.000 stuks.
- Inkoopkosten € 26.000,- exclusief btw.
- Overheadkosten € 162.000,- exclusief btw.

- 2p **16** Bereken de verwachte nettowinst voor 2009.

Gerealiseerde gegevens over 2009:

- Er zijn 56.000 tuinstoelen ingekocht voor een prijs per stuk van € 11,- exclusief btw.
- Er werden 56.000 stuks verkocht voor een prijs per stuk van € 19,04 inclusief 19% btw.
- Inkoopkosten € 30.000,- exclusief btw.
- Overheadkosten € 187.000,- exclusief btw.

- 2p **17** Bereken de gerealiseerde nettowinst over 2009.

- 2p **18** Noem aan de hand van de verstrekte gegevens de twee oorzaken waardoor de gerealiseerde nettowinst over 2009 hoger is dan de verwachte nettowinst voor 2009.

Opgave 4

KPN is een bedrijf dat in 2008 overtollige liquide middelen bezat. Zij gebruikte dit geld om een deel van haar eigen geplaatste aandelen terug te kopen via de effectenbeurs.

Op de balans heeft de inkoop van eigen aandelen precies het tegenovergestelde effect als een plaatsing van nieuwe aandelen.

- 1p **19** Welke ondernemingsvorm hebben de bedrijven waarvan de aandelen zijn genoteerd aan de effectenbeurs?

Het inkopen van eigen aandelen door KPN kan een positief gevolg hebben voor de beurskoers van het aandeel KPN. Het inkopen van eigen aandelen heeft een negatief gevolg voor de solvabiliteit van KPN.

- 2p **20** Leg uit waarom door het terugkopen van eigen aandelen de beurskoers van het aandeel kan stijgen.
- 2p **21** Leg uit dat de solvabiliteit van KPN verslechtert door het terugkopen van eigen aandelen.

Stel dat KPN bij haar winstuitkering vasthoudt aan een vast bedrag aan dividend per aandeel zoals in de voorgaande jaren.

- 2p **22** Leg uit dat van het terugkopen van haar eigen aandelen een gunstig effect uitgaat op de toekomstige liquiditeitspositie van KPN.

Opgave 5

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 5 tot en met 8.

Na zijn hbo-opleiding "Multimedia Design en Technology" werkt Peter van Moers parttime bij een internetmarketingbureau. Zijn netto uurloon bedraagt € 10,-.

Peter overweegt het starten van een eigen bedrijf in de multimediatechnische branche. Naast zijn parttimebaan zou hij dan gemiddeld 8 uren per week in zijn eigen bedrijf werken. Peter zal een eigen bedrijf beginnen als hij minstens een verwacht bedrag (na aftrek van de inkomstenbelasting) van € 15,- per gewerkt uur zal overhouden.

Peter is van plan om zijn bedrijf onder de handelsnaam PVM-MULTIMEDIA te laten inschrijven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel. Via internet heeft hij in het Handelsregister gekeken of deze handelsnaam al wordt gebruikt. In informatiebron 6 staat het overzicht van de gevonden namen waarin de lettercombinatie PVM voorkomt. In informatiebron 5 zijn de eisen vermeld waaraan een handelsnaam dient te voldoen.

- 2p **23** Voldoet de handelsnaam PVM-MULTIMEDIA aan de twee gestelde eisen? Betrek in de motivatie elk van de twee eisen.

De overheid stimuleert het starten van (kleine) ondernemingen onder andere door middel van belastingvoordelen. In informatiebron 7 worden twee van deze ondernemersfaciliteiten genoemd:

- de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek;
- de kleine-ondernemersregeling omzetbelasting (btw).

- 1p **24** Toon met behulp van de informatiebronnen 7 en 8 aan waarom Peter niet in aanmerking komt voor de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek in 2010.

Peter gaat er vanuit dat hij wel in aanmerking komt voor de kleine-ondernemersregeling omzetbelasting (btw).

- 5p **25** Bereken met behulp van de informatiebronnen 7 en 8 het bedrag van de vermindering voor 2010. Vul hiertoe de bij deze vraag behorende uitwerkbijlage in.

- 3p **26** Stel met behulp van informatiebron 8 de verwachte resultatenrekening voor 2010 op. Vul hiertoe de bij deze vraag behorende uitwerkbijlage in.

Volgens informatiebron 7 moet bij het berekenen van de inkomstenbelasting het bij vraag 25 berekende bedrag als 'voordeel' bij de winst worden opgeteld. Peter verwacht dat hij gemiddeld 38% inkomstenbelasting moet betalen over het totaal bedrag van de vermindering en het winstsaldo over 2010.

- 2p **27** Bereken het verwachte bedrag, na aftrek van de inkomstenbelasting, dat Peter overhoudt in 2010. Vul hiertoe de bij deze vraag behorende uitwerkbijlage in.

Peter is van plan om in 2010 in totaal 49 weken te werken.

- 2p **28** Leg met behulp van een berekening uit of Peter zijn eigen bedrijf wel of niet zal starten.

Informatiebron 5

Handelsnaam

Een handelsnaam is de naam waaronder een onderneming wordt gedreven. Een bedrijf kan meerdere handelsnamen gebruiken. Bescherming van de handelsnaam is belangrijk. Als u een handelsnaam voert, wilt u voorkomen dat een ander met eenzelfde soort bedrijf dezelfde naam gebruikt. Het opbouwen van naamsbekendheid kost immers tijd en geld. Daarnaast wilt u verwarring met andere bedrijven voorkomen. Ondernemers zijn vrij om een handelsnaam te kiezen, als deze maar:

- onderscheidend genoeg is.
Er kunnen losse letters en afkortingen in een handelsnaam staan, die niet per se iets hoeven te betekenen. Een naam die alleen bestaat uit losse letters of cijfers bezit (meestal) onvoldoende onderscheidend vermogen en is dus onbruikbaar als handelsnaam.
- niet misleidend is.
U kunt geen handelsnaam gebruiken die een onjuiste indruk geeft van de werkzaamheden van het bedrijf.

Informatiebron 6

Lijst uit Handelsregister van bedrijven waarin de afkorting PVM voorkomt

PVM organisatie & advies B.V. i.o.
Nootdorpse Landingslaan 354, 2496 TC 's-Gravenhage

P.V.M. Vroom Beheer
Lausbergstraat 49, 2628 LA Delft

P.V.M. Van Berkel Beheer B.V.
Schaverijstraat 30, 3534 AS Utrecht

Peters Vastgoed Maatschappij (P.V.M.) B.V.
Schaapsdrift 45, 6824 GP Arnhem

PVM Tab Tech B.V.
Nusterweg 121, 6136 KT Sittard

PVM Rotterdam B.V.
Van Nelleweg 1, 3044 BC Rotterdam

P.V.M. Pahlplatz B.V.
Breevoortplantsoen 2, 2625 KE Delft

PvM Consultancy
Oranjelaan 68, 2281 GH Rijswijk ZH

Informatiebron 7

Ondernemersfaciliteiten belastingdienst 2010

Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek

Om met uw onderneming te kunnen starten, zult u vaak investeringen moeten doen.

Voorwaarden om in aanmerking te komen voor de investeringsaftrek zijn:

- minimale investering bedraagt € 2.100,- én
- investeringsbedrag per bedrijfsmiddel is minimaal € 450,-

Kleine-ondernemersregeling omzetbelasting (btw)

In uw administratie komen met betrekking tot de omzetbelasting onderstaande posten voor.

- Af te dragen omzetbelasting.
U moet de bij uw verkopen ontvangen omzetbelasting afdragen aan de belastingdienst.
- Te vorderen omzetbelasting.
U kunt de bij uw inkopen betaalde omzetbelasting terugvorderen van de belastingdienst.
- Te verrekenen omzetbelasting.
Dit is het saldo van de posten Af te dragen omzetbelasting en Te vorderen omzetbelasting.

Als het bedrag van de post Te verrekenen omzetbelasting binnen bepaalde grenzen blijft, komt u in aanmerking voor een vermindering. Voorwaarde voor deze regeling is dat het bedrag van de post Te verrekenen omzetbelasting minder is dan of gelijk aan € 1.883,-.

Het bedrag van de vermindering hangt af van het bedrag van de post Te verrekenen omzetbelasting en is met onderstaande tabel vast te stellen.

Tabel voor vaststelling van het bedrag van de vermindering

<i>bedrag van de post Te verrekenen omzetbelasting:</i>	<i>bedrag van de vermindering is dan:</i>
is meer dan € 1.883,-	nihil
is gelijk of minder aan € 1.883,- maar meer dan € 1.345,	2,5 × (€ 1.883 - saldo van de Te verrekenen omzetbelasting)
is € 1.345,- of minder	gelijk aan het saldo van de Te verrekenen omzetbelasting (U hoeft dan niets te betalen)

Let op!

Wanneer u uw aangifte inkomstenbelasting invult, moet u uw voordeel als gevolg van de vermindering bij uw resultaat optellen. Het bedrag van de vermindering kan niet meer zijn dan het bedrag van de Te verrekenen omzetbelasting.

bron: Belastingdienst (aangepast)

Informatiebron 8

Financiële gegevens PVM-MULTIMEDEA

Verwachte openingsbalans PVM-MULTIMEDIA per 2 januari 2010

(getallen in euro's)

debet			credit
Laptop	200,00	Eigen vermogen	1.954,00
Software	600,00		
Printer en router	300,00		
Audioapparatuur	450,00		
Meubilair	50,00		
Te vorderen omzetbelasting	304,00		
Liquide middelen	50,00		
	<u>1.954,00</u>		<u>1.954,00</u>

Opmerking:

Alle investeringen zijn gedaan op 1 januari 2010.

Verwachte gegevens voor het jaar 2010

- Omzetbelasting 19%.
- Omzet € 10.000,- (exclusief omzetbelasting).
- Diverse kosten € 200,- (exclusief € 38,- omzetbelasting).
- Op 1 juli 2010 wordt er een nieuwe laptop aangeschaft voor € 714,- (inclusief omzetbelasting).
- De nieuwe laptop wordt afgeschreven met gelijke bedragen in 3 jaar. De restwaarde is nihil.
- Over delen van een jaar wordt in evenredigheid afgeschreven.

uitwerkbijlage

25

(alle getallen in euro's)

Af te dragen omzetbelasting
Te vorderen omzetbelasting	<u>.....</u>
Te verrekenen omzetbelasting
Bedrag van de vermindering

Berekening af te dragen omzetbelasting:

.....

Berekening te vorderen omzetbelasting:

.....

Berekening bedrag van de vermindering:

.....

26 **Verwachte resultatenrekening voor 2010** (alle getallen in euro's)

Kosten		Opbrengsten	
Afschrijvingen meubilair en audioapparatuur	75,00	Omzet
Afschrijving oude laptop, printer en router	150,00		
Afschrijving nieuwe laptop		
Diverse kosten	200,00		
.....	<u>.....</u>	<u>.....</u>
	<u>.....</u>		<u>.....</u>

Berekening afschrijving nieuwe laptop:

.....

27

(alle getallen in euro's)

Bedrag van de vermindering
Winstsaldo 2010	<u>.....</u>
Bedrag waarover inkomstenbelasting moet worden betaald
Te betalen inkomstenbelasting	<u>.....</u>
Overgehouden na aftrek van inkomstenbelasting in 2010

Opgave 6

In deze opgave blijven de belastingen buiten beschouwing.

Hieronder staan de balansen van de groothandel in bouwmaterialen Home Total (getallen × € 1.000,-).

Debet	31 december 2009		31 december 2008	
Gebouwen	3.200		3.000	
Afschrijving gebouwen	<u>1.350</u>		<u>1.200</u>	
		1.850		1.800
Transportmiddelen	1.750		1.500	
Afschrijving transportmiddelen	<u>750</u>		<u>600</u>	
		1.000		900
Vorraden		1.480		1.400
Debiteuren		320		300
Overige vorderingen		220		230
Liquide middelen		<u>80</u>		<u>95</u>
		<u>4.950</u>		<u>4.725</u>

Credit	31 december 2009		31 december 2008	
Maatschappelijk aandelenkapitaal	3.500		3.500	
Aandelen in portefeuille	<u>1.000</u>		<u>1.000</u>	
		2.500		2.500
Reserves		700		700
6,0% Onderhandse lening		450		525
Rekening-courantkrediet		60		480
Crediteuren		400		300
Overige schulden		40		220
Winst 2009		<u>800</u>		
		<u>4.950</u>		<u>4.725</u>

De balanspost Reserves kan onder andere ontstaan zijn doordat de in het verleden behaalde winsten niet volledig zijn uitgekeerd.

- 2p **29** Noem nog twee andere oorzaken waardoor de balanspost Reserves zou kunnen toenemen.

- De winst werd gelijkmatig verdeeld over het jaar opgebouwd.
- 2p **30** Bereken over 2009 de rentabiliteit van het gemiddeld eigen vermogen (zie formuleblad).

Jaarlijks vinden op 1 mei de aflossing en interestbetaling van de 6,0% Onderhandse lening plaats. De overige veranderingen van het vreemd vermogen vinden halverwege 2009 plaats.

- 2p **31** Bereken de interestkosten van de 6,0% Onderhandse lening over 2009.

De overige kosten van het vreemd vermogen waren € 40.000,- over 2009.

- 3p **32** Bereken over 2009 de rentabiliteit over het gemiddeld totaal vermogen (zie formuleblad).

Formuleblad

30

Rentabiliteit van het gemiddeld eigen vermogen:

$$\frac{\text{winst}}{\text{gemiddeld eigen vermogen}} \times 100\%$$

32

Rentabiliteit van het gemiddeld totaal vermogen:

$$\frac{\text{winst} + \text{kosten vreemd vermogen}}{\text{gemiddeld totaal vermogen}} \times 100\%$$